

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO

www.ofthalmoloji.org

EDITÖRDEN

Bir bakışta 2021 yılı 3. sayı:

Değerli meslektaşlarımız,

Dergimizin bu sayısında, ilgiyle okuyup yararlanacağınızı umduğumuz, güncel 6 özgün araştırma makalesi, 1 derleme ve 5 olgu sunumu yer almaktadır.

Hematopoetik kök hücre nakli (HKHN), talasemi majör, aplastik anemi, lösemi gibi malign ve benign hematolojik hastalıklar ve Hurler sendromu gibi metabolik hastalıklarda temel tedavidir. Graft versus host hastalığı (GVHH), donör kaynaklı T-hücrelerinin, konak antijenleri yabancı olarak tanınması nedeniyle gelişen, çoklu organ ve sistem tutulumu izlenen klinik bir hastalıktır. Oküler tutulum GVHH'nin klinik bulgusu olarak ortaya çıkabilir ve oküler GVHH olarak bilinir. Kızıltunç ve ark., tarafından allojenik HKHN yapılan 218 çocuk hastanın tıbbi kayıtları retrospektif olarak incelenmiş, bu hastaların 51'inde (%23,4) GVHH tespit edilmiş ancak 4 hastanın takipleri sırasında kaybedilmesi nedeniyle toplam 47 hastanın takipleri devam ettirilmiş, hastaların %63,8'inde kronik oküler GVHH saptanmış ve 4 hastaya ortanca takip süresi 12,1 ay olmak üzere ciddi kuru göz bulguları nedeniyle topikal siklosporin-A tedavisi uygulanmıştır. İki hastada ciddi kuru göz bulgularında belirgin bir düzelme izlenirken, 1 hastada ilaç yan etkisi nedeniyle tedavinin kesilmesi gerekmiştir. Yazarlar tarafından, kronik oküler GVHH'nin, çocuklarda HKHN sonrası gelişen GVHH'nin sık izlenen bir bulgusu olduğu, bu nedenle, hastaların kuru göz açısından belirli aralıklarla muayene edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. (Bakınız sayfa 134-138)

Subaşı ve ark., açık açılı glokomda (AAG) katarakt cerrahisi ile birlikte ab interno jelatin mikrostent (XEN 45 Jel Stent; Aquesys Inc, Aliso Viejo, CA, ABD) cerrahisinin göz içi basıncını (GİB) azaltma etkisi ve güvenliğini araştırmak amaçlı çalışmalarında aynı cerrah tarafından bu teknik uygulanan 25 hastanın 30 gözüne ait verileri retrospektif olarak değerlendirmişler, GİB'nin ameliyat öncesi ortalama $3,07 \pm 1,04$ ilaç kullanımı ile $20,37 \pm 4,80$ mmHg'den 24 ayda ortalama $0,94 \pm 1,11$ ilaç kullanımı ile $14,83 \pm 1,91$ mmHg'ye düştüğünü (sırasıyla; $p=0,001$, $p<0,001$), hastaların %55,6'sında ilaçsız GİB'nin ≤ 18 mmHg, %94,4'ünde ilaçlı veya ilaçsız GİB'nin ≤ 18 mmHg olduğunu ve hastaların %61,1'inin 24. ayda başlangıca kıyasla ≥ 20 GİB azalmasına ulaştığını tespit etmişlerdir. Çalışmanın sonucunda, XEN 45 implantasyonunun GİB ve ilaç kullanımında anlamlı azalma sağladığı ve izlem sırasında yüksek başarı ve düşük komplikasyon oranları ile görme keskinliğini iyileştirdiği belirtilmiştir. (Bakınız sayfa 139-145)

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde hizmet veren bir hastanenin sağlık kuruluşuna başvuran hastalarda körlük nedenlerini ortaya koymayı amaçlayan Karahan ve Demirtaş'a ait çalışmada sağlık kuruluşuna başvuran 3.234 hasta arasından her iki gözünde de körlük düzeyinde görme kaybı olan 340 hastanın kayıtları geriye dönük olarak incelenmiş, bu hastaların 166'sının (%48,8) kadın, 174'ünün (%51,2) ise erkek, yaş ortalamasının ise $64,3 \pm 25,4$ yıl olduğu, en sık rastlanan görme kaybı nedenlerinin; 158 (%23,2) hastada katarakt, 114 (%16,98) hastada korneal opasite, 92 (%13,5) hastada retinal distrofi, 73 (%10,7) hastada optik atrofi, 65 (%9,6) hastada glokom ve 59 (%8,7) hastada fizik göz olduğu gösterilmiştir. Ayrıca yaş grubuna göre değerlendirme yapıldığında en sık körlük nedenlerinin <15 yaş ($n=9$, %4,5) ve 15-40 yaş ($n=21$, %40,4) grubundaki hastalarda retina distrofisi, >40 yaş ($n=72$, %27,1) hastalarda katarakt olduğu, katarakt (%27,1) ve kornea opasitelerine (%18,4) en sık >40 yaş grupta rastlandığı saptanmıştır. (Bakınız sayfa 146-150)

Çocuklarda görme performansının tahmininde fiksasyon davranışının klinik değerlendirmesi kullanılabilir. Şaşılığı olan konuşma öncesi çocuklarda, fiksasyon tercihinin tahmin etmek için binoküler fiksasyon paterni değerlendirmesi iyi bir seçenektir. Şekeroğlu ve ark.'nın, şaşılığı olan çocuklarda fiksasyon tercihi ile patern elektroretinogramdaki (pERG) maküler fonksiyonun ilişkisini araştırmayı amaçladıkları çalışmalarına, şaşılığı olan 11 çocuk dahil edilmiş, tüm hastalara binoküler fiksasyon paterni testi, en iyi düzeltilmiş görme keskinliği (EIDGK) ve pERG'yi içeren oftalmolojik muayene yapılmıştır. Tercih edilmeyen gözlerde EIDGK, P50 ve N95 amplitüdüleri arasında korelasyon saptanmış ($p=0,023$ ve $p=0,014$), iki göz arasındaki EIDGK farkı ile iki göz arasındaki P50 amplitüdü farkının ilişkili olduğu belirlenmiştir ($r=0,688$, $p=0,019$). Bu sonuç, fiksasyon tercihi ile makülanın elektrofizyolojik fonksiyonu arasındaki ilişkiyi değerlendirecek başka ve geniş çalışmalara ihtiyaç olduğuna vurgu yapmaktadır. (Bakınız sayfa 151-155)

Bilgeç ve ark.'nın, psödoeksfolyasyon sendromlu (PES) 16 birey (çalışma grubu) ve 17 sağlıklı bireyin (kontrol grubu) oftalmolojik, nörotolojik, odyolojik ve vestibüler verilerinin analiz edildiği çalışmalarında, PES hastalarında saf ses eşiklerinde yükselme, superior ve inferior vestibüler sinir fonksiyonunda azalma saptanmış, PES'li hastalarda denge sağlayıcı merkezlerden olan vizüel sistem ile beraber vestibüler sistemin de etkilendiği sonucuna varılmıştır. (Bakınız sayfa 156-160)

Kıyat ve ark.'nın, yeni tanı almış ve daha önce hiç tedavi uygulanmamış neovasküler tip yaşa bağlı maküla dejeneranslı (nvYBMD) gözlerde

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO

www.ofthalmoloji.org

EDITÖRDEN

intravitreal aflibercept (İVA) tedavisi ile elde edilen fonksiyonel ve anatomik sonuçları belirlemek, başlangıç lezyon özelliklerinin tedavi sonuçları üzerine etkisini araştırmayı amaçladıkları kesitsel prospektif çalışmalarında, 133 hastanın 139 gözü dahil edilmiş, 3 doz İVA tedavisi alan 139 göz (grup 1) ile bunlar arasından 6 doz İVA tedaviyi tamamlayabilen 62 gözün (grup 2) tedavi öncesi ortalama EİDGK'lerinin tedavi ile istatistiksel olarak anlamlı artış gösterdiği (sırasıyla; $p < 0,001$, $p < 0,001$), grup 1 ve 2'de tedaviye "tam cevaplı" göz oranları sırası ile %54,6 ve %58,0 olarak tespit edilmiştir. Yeni tanı almış ve daha önce tedavi uygulanmamış nvYBMD'li gözlerde 3 ve 6 doz İVA tedavisi ile önemli oranlarda başarılı fonksiyonel ve anatomik cevaplar elde edilmesinin yanı sıra başlangıç lezyon özelliklerinden PED varlığının ve özellikle seröz PED varlığının tedavi başarısını olumsuz olarak etkileyen faktörler olduğuna dikkat çekilmiştir. (Bakınız sayfa 161-168)

Fundus otofloresans (FOF), belirli bir dalga boyundaki ışıkla uyarılan floroforların yaydığı ışığın, bariyer filtrelerden geçirilerek ölçülmesi prensibine dayanan, noninvaziv bir görüntüleme yöntemidir ve retina hastalıklarının patofizyolojik mekanizmalarının açıklanmasında, progresyon riskini değerlendirmede ve uygulanan güncel tedavi sonuçlarının takibinde faydalı bir görüntüleme yöntemi olarak yerini almıştır. Keşkek ve Şermet, bu sayımızdaki derlemelerinde, FOF görüntüleme yöntemi ile ilgili temel bilgilerin verilmesinin yanında, kuru tip yaşa bağlı maküla dejeneransında (YBMD) kullanımının önemini, progresyon riski yüksek olan gözlerin belirlenmesindeki önemini okuyuculara aktarmaktadır. (Bakınız sayfa 169-176)

Endojen bakteriyel endoftalmi (EBE) tüm endoftalmi olgularının %10'undan azını oluşturur. Hematojen mikrobiyal yayılmadan sonra gelişir ve kan göz bariyerinden geçerek gözü infiltre eder. Corredores ve ark., pelvik bölgede sütür apsesi komplikasyonu olarak sekonder yaygın enfeksiyon ve bilateral metisiline dirençli Staphylococcus aureus (MDSA)-EE ile başvuran ve tekrarlayan deri ve yumuşak doku enfeksiyonları (DYDE) öyküsü olan genç, sporcu bir olguyu sunarak, oftalmolojik ve sistemik tedavinin hızla başlanmasının enfeksiyonun erken kontrolüne ve geri dönüşü olmayan sonuçlardan kaçınılmasını sağladığına dikkat çekmişlerdir. (Bakınız sayfa 177-180)

Yazıcı ve ark., sol tarafında, göz kapaklarında siyah bir yara ve şiddetli bir periorbital ağrıyla başvuran, 4 gün önce düşme ve yüzünün sol tarafını yere çarpma öyküsü olan, 75 yaşında diyabetik

erkek hastada sol üst ve alt göz kapaklarında siyah, nekrotik kabuklar, temporal ve malar bölgelerde oval, kısmen nekrozlu lezyonlar, lezyonların çevresindeki derinin eritemli, sert ve dokunmakla hassas olduğunu tespit etmiştir. Bunların dışında, hastada, derin orbital tutulumu düşündürülen, proptozis, diffüz oftalmopleji ve santral retinal arter tıkanıklığı vardı. Bilgisayarlı tomografi ön orbitada yumuşak doku anormallikleri gösterdi. Hasta deri altı debridman, antibiyoterapi ve metabolik destekle başarılı bir biçimde tedavi edildi. Yazarlar bu olgu sunumu ile periorbital nekrotizan fasyitis tablosunun ekzenterasyon gibi daha ağır tedaviler gerektirebilecek, arka orbitanın gerçek bakteriyel invazyonundan ayırt edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. (Bakınız sayfa 181-183)

Maküla deliği, fovea merkezinde retina katmanlarında tam kat defekt ile karakterize olup santral görme kaybının önemli bir nedenidir. Daha çok idiyopatik olarak görülmekle birlikte yüksek miyop gözlerde de sık karşılaşılan bir komplikasyondur. Miyopik maküler deliklerin vitreoretinal cerrahi ile kapanması idiyopatik forma göre daha zordur. Spontan kapanma ise daha nadir karşılaşılan bir durumdur. Yüksel ve ark., dejeneratif miyopi nedeniyle takip edilen ve maküla deliği tanısı konan ancak cerrahi müdahaleyi kabul etmemesi nedeniyle takibe alınan 51 yaşında kadın hastada; 66 ay sonra maküla deliğinin köprü formasyonu oluşturarak spontan kapandığı bildirilmiştir. (Bakınız sayfa 184-187)

Menteş ve Barış, her iki gözünde de az görme şikayeti ile başvuran, öyküsünde kendisine 10 yıl önce Best vitelliform maküla distrofisi (BVMD) tanısı konan 38 yaşında erkek hastada optik koherens tomografi anjiyografi (OKTA) ile bilateral asemptomatik ve sessiz, tip 1 neovaskülarizasyonlar (NV) saptamışlar, bu olgu sunumu ile BVMD'li gözlerde, sessiz ve asemptomatik bile olsalar sekonder olarak ortaya çıkan NV lezyonlarını saptamada OKTA'nın noninvaziv, kolay, çabuk uygulanabilir, güvenilir bir görüntüleme yöntemi olduğu ve diğer görüntüleme yöntemlerine göre daha üstün olduğunu vurgulamışlardır. (Bakınız sayfa 188-191)

Bu yılın üçüncü sayısındaki makalelerin ilginizi çekip, hekimlik pratiğinizde yol gösterici olacağını umuyoruz.

Saygı ve sevgilerimizle,

Editöryel Kurul Adına

Dr. Özlem Yıldırım